

راهنمای طراحی خیابانهای شهری

مترجمین

سید علی شریفی

مصطفی کرمی

کد پستی ۱۳۱۴۹۶۳۳۱
نماینده: ۶۶۴۸۳۱۵۱

مركز پخش و دفتر مركزي: تهران، خيابان انقلاب، خيابان منيري جاويد (ارديبهشت)، كوچه بهشت آيين، پلاك ۳۶
تلفن: ۶۶۴۹۹۹۹۰

راهنمای طراحی خیابان های شهری

تالیف: انجمن ملی کارشناسان حمل و نقل شهری

ترجمه: سیدعلی شریفی، مصطفی کرمی

ناشر: شهرآب

ناشر همکار: آینده سازان

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

لیتوگرافی: نورنگ

چاپ و صحافی: ناژو

قیمت: ۵۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۳۱۴-۲۹-۳۳

تمام حقوق نشر و پخش این اثر برای انتشارات شهرآب محفوظ است.

فهرست نویسی پیش از انتشار

عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای طراحی خیابانهای شهری / انجمن ملی کارشناسان حمل و نقل شهری؛ مترجمین سیدعلی شریفی، مصطفی کرمی.
مشخصات نشر	: تهران : شهرآب: آینده سازان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۱ ص: مصور (رنگی)؛ (۲۹×۲۲) س.
شابک	: 9789643142933
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: [Urban street design guide, 2013]
موضوع	: ترافیک شهری — برنامه ریزی
موضوع	: خیابان ها — برنامه ریزی
موضوع	: Streets -- Planning
موضوع	: آرام سازی ترافیک
موضوع	: Traffic calming
موضوع	: تراکم ترافیک
موضوع	: Traffic congestion
شناسه افزوده	: شریفی، سیدعلی، ۱۳۴۵ — مترجم
شناسه افزوده	: کرمی، مصطفی، ۱۳۶۴ — مترجم
شناسه افزوده	: انجمن ملی کارشناسان حمل و نقل شهری
شناسه افزوده	: National Association of City Transportation Officials
رده بندی کنگره	: HE۳۰۵/۲ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۴/۳۸۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۱۶۵۰۳

مراکز پخش

فروشگاه مرکزی انتشارات شهرآب:

تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی فروزنده،

پلاک ۲۳۳ تلفن: ۶۶۹۶۱۱۰۰ نمابر: ۶۶۹۶۱۱۰۱

تهران، خیابان انقلاب، ضلع جنوب شرقی میدان، بازار بزرگ کتاب، طبقه پایین

همکف، پلاک ۱۵ تلفن: ۶۶۴۹۷۵۲۶

تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع فرهنگی فروزنده، پلاک ۳۰۵

تلفن: ۶۶۴۱۷۳۱۶

فروشگاه شماره ۲ انتشارات شهرآب:

فروشگاه آینده سازان:

به نام آن که جان را فکرت آموخت

سخن ناشر

با توکل به الطاف بی‌بدیل یکتای بی‌همتادر عرصه خدمات فرهنگی از طریق نشر آثار علمی گام نهاده و بر این هدف شهرآب را بنانهادیم.

اهمیت امر نشر را همگام معترضانند و سهم نشر در اعتلای فرهنگ جوامع را مؤمن.

امید آن که اهلیت را مشمول باشید و بناییم در صحنه فرهنگ پیشبرد اهداف متعالی آن گامی هرچند کوتاه برداریم.

به‌انگیزه تنویر، دست در نشر آثاری خواهیم زد: زمینه‌های منطقی از نظر بازده فرهنگی ساخته باشیم.

شأن طبع و نشر کتب را ارجح دانسته برنامه‌ریزی شهرآب را برآن اساس در دیدگاه اصلی قرار داده‌ایم.

داعیه کمال یا به دیگر گفته بی‌نقصی را نداریم و با این اعتبار دست طلب سوی آگاهان کشیده‌ایم.

نقد آثار منتشره شهرآب، از سوی هرآنکس را که به فرهنگ و گسترش آن عنایتی است به انتظار

نشسته‌ایم و صمیمانه معتقد به این اصل معتنم هستیم که هدایت نشر را نه کسان اهل بزرگترین

دستاویز، دستیابی به اهداف متعالی است.

انتشارات شهرآب

علی‌اکبر تورانیان

فهرست مطالب

پیش گفتار
درباره‌ی راهنما
طرز استفاده از راهنما

۱	خیابانها.....
۳	اصول طراحی خیابان
۴	اصول کلیدی
۶	مراحل تغییر شکل
۷	طراحی خیابان با توجه به محیط
۸	خیابان یک طرفه در مرکز تجاری شهر
۱۰	خیابان دو طرفه در مرکز تجاری شهر
۱۲	مسیر اصلی در مرکز تجاری شهر
۱۴	همسایگی خیابان اصلی
۱۶	همسایگی خیابان محلی
۱۷	خیابان با رعایت واگذاری سیر
۱۸	بلوار
۲۰	بلوارهای واقع در مناطق مسکونی
۲۲	مسیر باریک حمل و نقل عمومی
۲۴	کوچه‌ی سبز
۲۵	خیابان‌های کوچک با کاربری تجاری
۲۶	خیابان‌های مسکونی با کاربری مشترک
۲۸	خیابان‌های تجاری با کاربری مشترک
۳۱	عناصر طراحی خیابان
۳۳	عرض خط مسیر
۳۷	پیاده روها
۳۸	نواحی مخصوص پیاده روها
۴۰	طراحی پیاده رو
۴۵	خمیدگی‌های پیش آمده در خیابان (Curb Extensions)
۴۷	دروازه
۴۸	نقاط ازدحام به واسطه‌ی باریک شدن مسیر
۴۹	قسمتی از مسیر با دو پیچ شدید دنباله هم (Chicane)
۵۰	سکوهای سوار و پیاده کردن مسافری اتوبوس (Bus Bulbs)
۵۱	عناصر عمودی سرعت گیر
۵۳	برآمدگی‌های گرد یا ساندویچی (Speed Hump)
۵۴	برآمدگی‌های عریض با سطح بالایی مسطح (Speed Table)
۵۵	برآمدگی‌های با عرض کمتر و با فاصله‌ی عرضی بین آنها (Speed Cushion)
۵۷	خیابان‌های مسیر حمل و نقل عمومی
۵۸	خطوط لبه‌ی خیابان اختصاص یافته / جا به جا سازی خطوط اتوبوس
۶۰	خطوط میانی اختصاص داده شده به اتوبوس ها
۶۱	خطوط اتوبوس خلاف جهت حرکت اتومبیل ها (Contra- Flow Bus Lanes)
۶۲	ایستگاه‌های اتوبوس
۶۵	مدیریت آب‌های نزولات جوی
۶۷	زهکشی‌ها (Bioswales)
۶۸	قسمت‌های گیاه کاری شده‌ای که جریان آب را هدایت می‌کنند (Flow- Through Planters)
۶۹	نوارهای نفوذ پذیر
۷۰	پیاده‌روهای نفوذپذیر
۷۱	روش‌های طراحی به صورت موقتی

۷۳	فنون طراحی موقتی
۷۴	جا به جا کردن لبه های کناری خیابان
۷۶	از طرح اولیه تا طرح دائمی
۷۷	پارکلت ها (Parklets) فضای سبز مخصوص استراحت عابرین چسبیده به پیاده رو و بیرون زده در خیابان
۸۱	مسدود سازی موقتی خیابان
۸۵	میدان های عمومی موقتی
۸۸	برنامه ی میدان عمومی شهر نیویورک
۸۹	تقاطع ها
۹۱	اصول طراحی تقاطع ها
۹۲	اصول طراحی
۹۴	تقاطع های اصلی
۹۶	تقاطع های خیابان های اصلی و فرعی
۹۸	تقاطع های برجسته
۹۹	فلکه های کوچک
۱۰۰	تقاطع های پیچیده
۱۰۲	تجزیه و تحلیل تقاطع پیچیده
۱۰۴	باز طراحی
۱۰۷	عناصر طراحی تقاطع
۱۰۹	تقاطع ها و محل های عبور عابرین از خیابان
۱۱۰	محل های عبور عابرین از خیابان
۱۱۲	محل های عبور عابرین از خیابان مرسوم
۱۱۴	محل های عبور عابرین از خیابان با موانع میانی در وسط خیابان
۱۱۶	جزیره های ایمن مخصوص عابرین
۱۱۷	شعاع گوشه ها
۱۲۱	قابل رویت بودن / عمق میدان دید
۱۲۵	چراغ های راهنما
۱۲۶	اصول استفاده از چراغ های راهنما
۱۲۸	اولویت حرکت با عابرین در فاصله ی زمانی بین مراحل چراغ راهنما در تقاطع
۱۲۹	چراغ راهنمای با مراحل جدا شده
۱۳۰	مدت زمان یک گردش چراغ راهنما
۱۳۲	مقایسه ی چراغ راهنمای ثابت و چراغ راهنمای خودکار فعال شونده
۱۳۴	چراغ های راهنمای از نظر زمانی هماهنگ شده
۱۳۵	کنترل کننده های طرح
۱۳۷	کنترل کننده های طرح
۱۳۹	طراحی سرعت
۱۴۲	اجزاء و عوامل کاهش سرعت
۱۴۳	طراحی برای اتومبیل ها
۱۴۷	طراحی متناسب با ساعات روز
۱۵۱	طراحی برای یک بازه ی زمانی طولانی
۱۵۵	سنجش عملکرد
۱۵۹	طبقه بندی براساس عملکرد
۱۶۳	منابع
۱۶۵	توضیحات
۱۷۴	رفرنسها
۱۷۹	عناوین

شهر کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی حوزه نفوذ پیرامون خود بوده و باعده‌ی کثیری از مردم با سلايق، افکار، رفتار و متفاوت می‌باشد و از نظر کالبدی شهر جایست دارای وجه غالب اشتغال صنعتی، خدماتی و ... می‌باشد. راهنمای طراحی خیابان‌های شهری روی طراحی خیابان شهری به عنوان تخصصی ترین ویژگی با اهداف متغیرها و ابزارهای طراحی مختص به آن تاکید می‌کند.

خیابان‌ها باید نیازهای دائماً در حال افزایش را پاسخگو باشند آنها باید ایمن، سازگار با محیط زیست، انعطاف پذیری در طراحی با پشتیبانی از چند روش برای حمل و نقل و از لحاظ اقتصادی به صرف باشند و همه اینها در حالی است که باید برآورده کننده نیازهای ترافیکی نیز باشند. خیابانها برگ‌های حیاتی و رکن اقتصادی جوامع شهری هستند. خیابان‌ها بیش از ۶۰ درصد از فضاهای عمومی درون شهرها را تشکیل می‌دهند و این توانایی بالقوه را دارند که باعث توسعه فعالیت‌های کسب و کار شوند و مکان ایمنی برای مردم جهت گشت و گذار با پای پیاده، با دوچرخه، ماشین و یا وسایل حمل و نقل عمومی فراهم کنند.

سید علی شریفی

www.ketab.ir

جنت سادیک - خان (Janette Sadik - Khan)

رئیس انجمن ملی حمل و نقل شهری

عضو هیئت دپارتمان حمل و نقل نیویورک

این راهنمای طراحی، بخشی از جنبش رو به رشد بین شهرها، از نیویورک گرفته تا سانفرانسیسکو و از شیکاگو تا هیوستن است. ما قصد داریم با همکاری یکدیگر خیابان‌هایی سازگار با محیط زیست بسازیم که ما را به قرن بیست و یکم خواهند برد و رنگ جدیدی برای خیابان‌های شهر خواهند ساخت.

به عنوان رئیس انجمن ملی حمل و نقل شهری، گروهی از شهرها را به سمت، بکارگیری این استانداردهای جدید برای خیابان‌ها، هدایت کرده‌ام. در سال ۲۰۱۱، ما اولین نسخه از راهنمای طراحی مسیر شهری برای دوچرخه سواران را منتشر کردیم و اکنون در حال انتشار راهنمای طراحی خیابان‌های شهری، در حوزه‌ای بسیار وسیع‌تر هستیم. انگیزه‌ای برای نوشتن کتاب راهنمایی جدید در چند شهر به صورت جداگانه آغاز شد، بالغ بر ده راهنمای اصلی، مناسب برای آن شهرها، طی چند سال اخیر نوشته شده است. در شهر نیویورک، ما کتاب قوانین طراحی جدید را در سال ۲۰۰۹ منتشر کردیم. این کتاب در حال تغییر قواعد طراحی هستند، متوقف کردن طرح‌های شخصی با ترجیح طراحی بزرگراه‌ها که به روشنی، پاسخگوی نیازهای پیچیده‌ی شهرها نیستند.

کتاب راهنمای طراحی خیابانهای شهری، دیدی کلی از اصولی را به ما میدهد که شهرها برای ایمن سازی و پذیرا بودن خیابانهایشان برای مردم در حال قدم زدن، خرید کردن، پارک کردن اتومبیل هایشان و رانندگی در زمینه‌ای شهری، از آن استفاده می‌کنند. این قوانین درباره‌ی ساخت فضاهایی واقعی برای مردم در خیابان‌های شهر هستند. رشد اقتصادی به طور جدایی ناپذیری به این انتقال وابسته است، زیرا که خیابان‌های مناسب، پشتیبان تجارت شهری هستند و مهم‌تر از همه اینها، ایمنی مردمی است که در خیابانهای شهر تردد می‌کنند.

با وجود این، این تغییرات می‌تواند زمان بر باشد و در محیط ساخته شده‌ی شهری، انجام آنها مشکل است. نیویورک و چند شهر دیگر در این زمینه پیشرو بوده‌اند و راه را برای اعمال این تغییرات به شکلی سریع‌تر و مؤثرتر هموار کرده‌اند. شیوه‌های بهبود خیابان‌ها که کم هزینه هستند مانند گلدان‌های بزرگ، مانع‌های کنار جاده و علائم و نشانه‌ها می‌توانند در کوتاه مدت، بسیار مفید باشند. در این کتاب راهنما، برای اولین بار، دستورالعملی برای انجام این پروژه‌های اجرایی سریع، برای شهرهای سراسر جهان که بسیار محتاج این اطلاعات هستند، به صورت دقیق بیان شده است.

کتاب راهنمای طراحی خیابانهای شهری، اصول و زاویه‌ی دیدی برای نسل جدیدی از طراحی خیابان شهری در محیط بصری، پویا و جذاب ارائه می‌دهد. این کتاب بازتاب دهنده‌ی خیابان جدید شهری با استفاده‌ی راحت و پذیرای همه‌ی استفاده کنندگان است.